

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

Σ. ΛΙΑΤΣΗ

Ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι

Δ. ΒΕΝΕΤΟΚΛΕΟΥΣ

Σεβαστέ μοι καθηγητά,

Χθές, καθ' ἣν ὥραν ἐν προδῆλῳ καὶ βιθδείᾳ συγκινήσει ἐδέχεσο τὰς εὐγνώμονας ἐκδηλώσεις τῶν πρώην μαθητῶν σου, τὰς ἐνθέρμους εὐχαριστίας τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἑλληνικῆς Κοινότητος διὰ τοῦ τιμημένου προέδρου αὐτῆς, τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήρια τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Βασιλικῆς ἡμῶν Κυβερνήσεως, τὰς εὐχὰς καὶ τὰς τιμητικὰς διακρίσεις δύο γεραρχῶν Ἑκκλησιῶν διὰ τοῦ σεπτῶ ἀρχηγοῦ τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἑκκλησίας, τοὺς δικαίους ἐπαίνους καὶ τὰ ἐγκώμια ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετῇ καρποφόρῳ διδασκαλίᾳ σου καὶ διευθύνσει τῶν Κοινοτικῶν ἡμῶν Σχολείων, ὑπὸ τῶν συναδέλφων καὶ συναγωνιστῶν σου, ἐνῷ μοῦ ὕγρανε τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸ πρωτοφανὲς καὶ ἐξαίσιον θέαμα, ὃ νοὺς μου μὲ τῆς φαντασίας τὰς πτέρυγας, ἐπέτα εἰς παλαιούς δεδοξασμένους χρόνους καὶ νοερῶς ἀναπαρέστησα μίαν ἀπαράμιλλον εἰκόνα ἣτις ἐξετυλίχθη ποτὲ παρὰ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀλτιος ἀλσος ἐν τῷ Σταδίῳ τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων καὶ ἦς τὸ κάλλος δὲν ἴσχυσε νὰ ἐλαττώσῃ ὁ χρόνος.

Εἶχεν ἤδη λήξει ὁ ἀγὼν καὶ νικηταὶ τοῦ πεντάθλου ἀνεκνήρυχθησαν δύο καρτεροὶ καὶ πρίννοι ἀθληταί, τέκνα τῆς Νήσου τοῦ Ἥλιου ἐξ ἧς ἔλκεις καὶ σὺ τὴν καταγωγὴν καὶ τῆς καλλιστεφάνου ἐλαίας ὃ κλάδος ἔσπεψε τῶν νικητῶν τὰ μέτωπα: ἔλαβον οἱ ὀλυμπιονίκαί τοὺς κλάδους τοῦ κοτίνου, ἀλλ' ὥρμησαν τότε ταχεῖς καὶ πτερόποδες πρὸς τὸν εὐρισκόμενον μεταξὺ τῶν θεατῶν πατέρα, τὸν γηραιὸν κορμόν, ἐξ οὗ ἐξεδλάστησαν, τὸν Διαγόραν, οὗτινος χαλκοὺς ἐστήθη ἐν Ὀλυμπίαις ὁ ἀνδριάς. Ἔσπεψαν μὲ τὸ γέρας τῆς νίκης τῶν οἱ υἱοὶ τὴν πολιὰν τοῦ Διαγόρα κεφαλὴν καὶ ἀνεγείραντες αὐτὸν δι' εὐτόνων βραχιόνων ἐπὶ τῶν στιβαρῶν τῶν ὁμῶν περιήγαγον τὸν δακρύοντα ἐκ χαρᾶς πατέρα δι' ὅλου τοῦ Σταδίου, ἀνευφημοῦντων τῶν Πανελλήνων θεατῶν καὶ ἀνθοδολούντων τὴν τιμὴν τῆς νίκης τῶν εἰς τὸν ἐκθρέψαντα καὶ καταστήσαντα αὐτοὺς οὕτως ἀλκίμους καὶ ἰσχυροὺς γηραιὸν πατέρα.

Τὴν θαυμασίαν ταύτην σκηνὴν τῆς ἀρχαίας εὐκλεοῦς ἐποχῆς ἀνεπλόουν χθὲς ὅτε εἶδον περιστοιχούμενον μετὰ τόσης τιμῆς καὶ ἀνευφημούμενον καὶ ἐγκωμιαζόμενον μετὰ τόσης δικαιοσύνης σὲ τὴν ἐπὶ τέταρτον αἰῶνος παιδαγωγήσαντα τὴν ἑλληνίδα τῆς Αἰγύπτου νεότητα, μορφώσαντα τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν καὶ διὰ ἀπλάσαντα τὰ ἦθη αὐτῆς. Καὶ ἦτο χθὲς ὁ Διαγόρας ὁ καλλίνικος, ἀθλητὴς τῶν πνευματικῶν ἀγώνων ὃν

διαίωνισαν ἐπὶ μαρμάρου λευκοῦ ὡς τὸ ἔργον σου καὶ τὴν ψυχὴν σου ἢ εὐγνωμοσύνη τῶν μαθητῶν σου. Ἀλλ' ἦσο εὐτυχέστερος τοῦ Διαγόρα, διότι ἐκυκλώθης χθὲς οὐχὶ ὑπὸ δύο, ἀλλ' ὑπὸ δεκάδων πνευματικῶν σου τέκνων, ἅτινα προσεκόμισαν καὶ ἔσπεψαν τὴν πολιὰν τοῦ διδασκάλου τῶν κεφαλῶν δι' ὅλων τῶν κοτίνων, οὓς ἔλαβον οἱ μὲν ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ οἱ δὲ ἐν τῇ ἐμπορικῇ καὶ ἄλλοι ἐν τῇ πολυσχιδεῇ κοινωνικῇ σταδιοδρομίᾳ.

Καὶ ὅταν ὑποτρέμων καὶ δακρύων ἐκ συγκινήσεως ἀνῆλθες τὸ βῆμα, ὠραϊζόμενος ὑπὸ αἴγλης καὶ εὐχαριστήσας τὸσον συγκινητικῶς καὶ εὐστόχως τοὺς παρασκευάζαντας τὴν ὠραιοτέραν ἡμέραν τῆς ζωῆς σου, καὶ σὲ ἀνευφημῇ ἡ ἐκλεκτοτέρα ἐπιτομὴ τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἑλληνισμοῦ, παρὰ μικρὸν νὰ ἐπαναλάβω τὴν κραυγὴν τοῦ Σπαρτιάτου ἐκείνου τοῦ θεατοῦ τῆς ἀποθεώσεως τοῦ γηραιοῦ Ροδίου ἀθλητοῦ « Ἀπόθανε Διαγόρα, εἰς τὸν οὐρανὸν δὲν δύνασαι νὰ ἀναβῇς. »

Ἀλλὰ τὰ χεῖλη μου ἐσφράγισεν ἡ σκέψις ὅτι ἂν ὁ Διαγόρας ἦτο ἀνίκανος πλεόν ἐκ τοῦ γήρως νὰ τρέξῃ πλέον εἰς τὸ Στάδιον, οὐ τούναντίον νῦν ἐν τῇ γήρῳ ἀνηβῆς καὶ ἀνακημάξεις διότι, ἂν παρηλθὼν ἡ ἰσχὺς, τὸ τάχος καὶ τὰ ἄλλα τοῦ σώματος ἀγαθὰ, παραμένει ὅμως καὶ ἀκμαιότερα γίνεται καὶ τῆς ψυχῆς σου ἡ δύναμις καὶ τοῦ πνεύματος ἡ φωτίζουσα λάμψις.

Καὶ τὴν κραυγὴν τοῦ Σπαρτιάτου ἐκείνου μετατρέπω εἰς ἐναντίαν ἀνκρήνην, ἣν πάντες μετ' ἐμοῦ θὰ ἐπαναλάβωσι μετ' ἱσῆς θερμῆς προθυμίας.

« Ζήθι, Βενετόκλειε, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἑλληνίδος νεότητος, πρὸς τιμὴν τῆς κοινότητος καὶ τῆς ἰδιαιτέρας πατρίδος σου Ρόδου. »

Η ΕΠΟΠΟΙΪΑ ΤΩΝ ΠΑΘΩΝ

Ο ΓΙΟΣ τοῦ Θεοῦ πάσχει! Ἐν ταῖς λέξεσι ταύταις ἐγκλείεται ἅπας ὁ μέγας πόνος ὁ πιέζων τὴν Χριστιανωσύνην κατὰ τὰς μεγάλας ταύτας ἡμέρας. Ὁ Θεός, ἔλεως φανεῖς πρὸς τὸν κόσμον τὸν τυφλοῖς ὁμμασι βυθίζοντα πρὸς τὸ ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ χαίνον βράδρον, ἀποστέλλει τὸν Μέγαν Υἱὸν του, ὅπως σώσῃ τὴν ἀμαρτωλὴν ἀνθρωπότητα.

Ἡ γέννησίς Του καὶ ὁλος ὁ μετέπειτα βίος Του ἔχουσι τι τὸ θαμβοῦν καὶ τὸ μυστηριώδες. Ἀγνὴ κόρη συνέλαβε ἐν τῇ γαστρὶ τῆς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ μετὰ 9 μῆνας ἔτεκε τὸν Ἐλευθερωτὴν τῆς ἀκολάστου ἀνθρωπότητος.

Τὸ νεογνὸν τὸ μέλλον νὰ λύσῃ τὴν ἀμφιβολίαν καὶ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ἐνεκα τῆς πτώσεως τῆς παλαιᾶς θρησκείας προελθούσῃ ἀκολασίαν, ὁ Δημιουργὸς ὤρισε, ὅπως γεννηθῇ ἐκ τοῦ ἐκλεκτοῦ τοῦ λαοῦ του, τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ. Ἐν Βηθλεὲμ εἶδε τὸ φῶς. Ἡνδράθη ἐν Ναζαρέτ καὶ ἤρξατο κηρύσ-

σαν τὸν Λόγον τοῦ Πατρὸς Του καὶ ἐκτελῶν τὴν ἀποστολὴν Του. Πολλοὺς εὗρεν ὁπαδοὺς τὸ νέον κήρυγμα, μυρίους ὅμως διώκτας. Ὁ ἐκλεκτὸς λαὸς ἐφάνη λίαν ἀγνώμων πρὸς τὴν τιμὴν, ἥτις τῷ προσήφθη ἕνεκα τῆς μεταξὺ τῶν τέκνων τοῦ γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος τοῦ κόσμου. Καὶ ὁ λαὸς ἐκεῖνος ὁ ἀγνώμων ἐκίνησε μέγαν διωγμὸν κατὰ τοῦ Θεανθρώπου, οὗτινος ὅμως δὲν ἡδυνήθη νὰ φράξῃ τὸ στόμα, ὅπως μὴ διδάσκῃ καὶ σκαρπίζῃ θάμβος, παρηγορίαν καὶ χαρὰν διὰ τῶν θαυμάτων Του εἰς τοὺς πολυαριθμοὺς ὁπαδοὺς Του καὶ δυστυχεῖς.

Ἐκ τῶν ὁπαδῶν τοῦ δώδεκα κατέκτησαν τὴν καρδίαν τοῦ Ἰησοῦ περιωδέτερον. Καὶ οὗτοι προωρίσθησαν ὑπ' Αὐτοῦ, ὅπως μετὰ τὸ μοιραῖον τέλος διασπλίσωσιν εἰς τὰ τέσσαρα σημεῖα τῆς Οἰκουμένης τὰ θεῖα ῥήματα. Μεταξὺ ὅμως αὐτῶν ὑπῆρξε καὶ εἰς, ὅστις, κακῇ κύχῃ, ἐπέπρωτο νὰ πωλήσῃ τὸν διδάσκαλον.... Ὁ Ἰούδας, ὑποκριτὴς καὶ ἀνανδρὸς, δὲν ἡσχύνθη νὰ παρακαθίσῃ εἰς γεῦμα μετὰ τοῦ Διδασκάλου καὶ τῶν συμμαθητῶν του, καθ' ὃ προωρίσται ν' ἀκούσῃ τοὺς πικροὺς λόγους τοῦ ἀलगούντος ἐνδομύχως Ἰησοῦ: Ἀμήν, ἀμήν λέγων ὅμιν ὅτι εἰς ὅμιν παραδώσει με. Κεραινοδόλος ἡγῶ τῶν πικρῶν τούτων λόγων θὰ παρήχθῃ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν φοβεράν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ προδότου. Οἱ μαθηταὶ ἀνησυχοῦντες ἐπὶ τῇ παραδόξῳ ταύτῃ εἰδήσει, μὲ περίφοβὰ βλέμματα προσεπάθουν νὰ διαγνώσωσι ἀναμεταξύ των τὸν μέλλοντα προδότην τοῦ προσφιλοῦς Διδασκάλου των. Σιγῇ ψυχρὰ ἐπηκολούθησε τότε καθ' ἣν ἡ γλῶσσα τῶν οὐθαλμῶν ἡδυνάτει ν' ἀνακαλύψῃ τὸν κακοῦργον τῆς αὖριον. Ὅποια ὁδὸν καὶ στενοχωρίᾳ ἐπείξε σφοδρῶς τὰς καρδίας τῶν ἀδῶν, καὶ ὅποιος σκόληξ δηλητηριώδης διεβίβρωσκε τὴν καρδίαν τοῦ χαμερποῦς καὶ ἀτίμου μαθητοῦ!

Ὅταν δὲ ὁ Ἰωάννης, μᾶλλον ἀνήσυχος τῶν ἄλλων, ἠρώτησε χαμηλοφώνως τὸν προσφιλεῖ Διδάσκαλον περίλυπος, τίς ὁ παραδῶσων, ὁ Ἰησοῦς, πνιγμένος ἐκ τοῦ ἐνδομύχου ἄλγους καὶ τοῦ παραπόνου ἐπὶ τῇ διαφυσθείσῃ ἐλπίδι διὰ τὸν ἀρετὴν τοῦ μαθητοῦ, ἐσιώπησε, ὑποδείξας μόνον ὅτι εἰς ἕν τινα ἤθελε προσφέρει τεμάχιον ἄρτου, οὗτος εἶναι ὁ προδότης. Καὶ προσέφερε τῷ Ἰούδᾳ τὸν ἄρτον. Ἄλγος ἀνεκλάλητον κατεπλημμύρησε τὰς καρδίας τῶν μαθητῶν καὶ σιωπὴ ἐπηκολούθησε νεκρικῇ. Ὅλοι ἐφρικίᾳσαν ἐπὶ τῇ ἀποκαλύψει, ὁ δὲ Πέτρος, τυφλούμενος ἐκ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ πρὸς υπεράσπισιν τοῦ Διδασκάλου Του, ἐκαυχχιολόγησεν, εἰπὼν ὅτι οὐδέποτε θὰ ἐγκατέλειπε Αὐτόν. Ὁ Ἰησοῦς, ἀλγὼν καὶ περίλυπος, ἐξέφρασε τὴν ἀμφιβολίαν του καὶ εἶπε: Πρὶν ὁ ἀλέκτωρ φωνήσῃ, θὰ με ἀπαρνηθῇς τρίς....

σώπου Του καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ἀδυναμία ἤρχισε ν' ἀναδύῃ ἐν τῇ πασχούσῃ καρδίᾳ Του. Ὅποιοι πόνος καὶ ὅποιοι δισταγμοὶ καὶ κλονισμοὶ ψυχικοὶ ἐπλήρουν τὴν καρδίαν Του κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτὴν προσευχὴν Του!

Ἠγγικεν ἡ ὥρα. Βήματα Ρωμαίων στρατιωτῶν κρατούντων δαῖδας, διέκοψαν τὴν ἡρεμον προσευχὴν τοῦ Ἰησοῦ, ἐν ὃ Ἰούδας πλησιάσας, ἡσπασθῇ ἀπαισίως, χάριν εὐκολωτέρας ἀναγνωρίσεως ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν.

Ὁ Ἰησοῦς συνελήφθη, καὶ ὑπὸ τὴν ἀγρίαν συνοδείαν ὠδηγήθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως Ἀννα, ὅπου ἤρχισαν οἱ ἐμπαιγμοὶ καὶ τὰ βανανιστήρια. Ὅποσον αἰσχος διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, μυκτηρίζουσα τὸν υἱὸν τοῦ Δημιουργοῦ τῆς καὶ ὅποια μεγαλοπρεπῆς ταπεινοφροσύνη τοῦ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμάσαντος!

Οἱ μαθηταὶ Ἰωάννης καὶ Πέτρος ἠκολούθησαν μόνον τὴν ἀπαισίαν συνοδείαν. Ὁ Πέτρος ἀνασπάσας τὴν μάχαιραν, καθ' ἣν χρόνον αἱ τραχεῖαι χεῖρες τῶν στρατιωτῶν ἐτίθεντο ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπέκοψε τὸ ὀτίον ἐνὸς τῶν ὑπηρετῶν τοῦ ἀρχιερέως....

Ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἀννα ὁ Πέτρος καθημένος παρά τινι παιδίσκῃ ἐθερμάνετο. Ὅτε ὅμως, ἀναγνωρισθεὶς ὡς μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ ὑπ' αὐτῆς, ἠρνήθη τὸν Διδάσκαλον, ἐπραξε δὲ τοῦτο δις ἔτι κατηγορηθεὶς ὑπὸ τινος συγγενοῦς τοῦ πληγωθέντος ὑπηρετοῦ καὶ τῶν στρατιωτῶν ὡς ὁπαδὸς τοῦ Ἰησοῦ ἐφώνησεν ἀλέκτωρ. Ἀναμνησθεὶς δὲ τότε τῶν τελευταίων τοῦ Διδασκάλου του λόγων ὁ Πέτρος, καὶ ὑπείκων εἰς τὴν ἀνθρωπίνην του ἀδυναμίαν, ἐξῆλθε καὶ ἐκλαυσε πικρῶς....

Ὁ Ἰησοῦς ἐν τούτοις ἐκολαφίζετο, ἐμυκτηρίζετο, ὑπέφερε. Περιεβλήθη στέφανον ἀκάνθινον ὑπὸ χυδαίου ὄχλου καὶ προσεφώνετο ἐμπαικτικῶς ὑπ' αὐτοῦ «Βασίλεῦς τῶν Ἰουδαίων!»

Προτιμύθη, ὅπως ἀντ' αὐτοῦ ἀθροισθῇ εἰς κακοῦργος, Βαρραβᾶς ὀνόματι, ὑπὸ τὰς ὑλακὰς δὲ ἀγρίου ὄχλου ὠδηγήθη εἰς τὸν Γολγοθᾶν, ὅπου ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καθηλώθη ἐπὶ ξυλίνου σταυροῦ μεταξὺ δύο κακοῦργων, ὡς ὁ εὐτελέστερος τῶν ἀνθρώπων. Τὴν ἐκπνοὴν Του συνώδευσε σεισμὸς μέγας σχίσας τὸ παραπέτασμα τοῦ ναοῦ καὶ σκότος βαθὺ ἐβύθισε τὸν κόσμον εἰς πένθος μέγα, διότι τὸ πρὸς τὸν Λυτρωτὴν του ἀμάρτημα ἦτο τεράστιον....

Τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τοῦ θανάτου Του ἀνέστη ὁ υἱὸς τῆς Παρθένου, ὅστις ὑποστάς μεγάλας ὀδυνηρὰς βασάνους ὑπὸ τῆς ἀγνώμονος ἀνθρωπότητος, ἀνταπέδωκε ταύτας διὰ λυτρώσεως αὐτῆς ἐκ τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ σκότους.

Ἀθῆναι Ἀπρίλιος 1905.

ΟΡΕΣΤΗΣ Ε. ΧΡΗΣΤΙΑΔΗΣ

Τὸ γεῦμα ἐληξεν καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεσύρθη εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ὅπως προσευχηθῇ. Ἡ ὁδὸν Του ἡ παμμέγιστος ἐξωγραφεῖτο ἐπὶ τοῦ ὠχροῦ προ-

